

Petrol fırsatını kaçırdık

Ne zaman siyaset, ekonomik ve sosyal konuların önüne geçse ülkemizde katolik gelişmeler yaşanıyor. Sağduyu kayboluyor ve aşırı bir kompleksle orlam hakem oluyor her alana. Böyle zamanlarda ekle adamların değerlendirmeleri önem kazanıyor, onları dinleyince insan rahat bir nefes alıyor.

Prof. Dr. Güntekin Köksal da böyle zamanların adamı. 80'li yaşlarını süren Köksal'a bu söyleşiyi yaparken onun tecrübe imbinden sızılmış değerlendirmelerini dinledik. Pet Holding'in sahibi olan Köksal, özellikle yurtdışındaki petrol yatırımlarıyla öne çıkıyor. Su anda Kuzey Irak'ta, ABD'nin Teksas Eyaletinde petrol kuyularını bulanan Köksal, Uganda'yı da portföyüne almış durumda.

Siyasetçilerimiz kolaycı

■ Güntekin Bey, size nasıl bir ülkede yaşıyoruz? Bunca problemle boğuşan başka ülke var mı ve neyer yaparak bu sorunlardan kurtulabiliriz?

Her ülkenin zaman zaman sıkıntıları vardır. Akıllı yöneticiler, bu sıkıntıları iyi bir yönetime isterlerse çözebilirler. Bizim gibi ülkelerde siyasetçiler, çoğu zaman sorunları basetmek yerine kolaycılığa kaçıyor ve insanları komplastrokarak "Biz ve onlar" söylemiyle polemikler, kutuplaşmalarla aradan sıyrılıp popülizm yaparak ülkeyi yönetmek isterler. Hep aynı filmi izlemek gerçekten çok sıkıyor. Problemler belli, adım adım çözüme gitmek yerine yine eski hastalıklarımızı yaşıyoruz. Herkes gibi benim de moralim bozuk ama hiçbir zaman bugünkü kadar umutsuz olmadım.

Bana kulak vermediler

■ Siz bir petrolcüsünüz. Bu alanda konuşursak Türkiye, her yıl enerjiye 50-60 milyar dolar ediyor. Bu dışa bağımlılığımızı çözmek için bir formülünüz var mı?

Uzun yıllardır bu formülleri anlattım, durdum. Ama kimse bana kulak vermedi.

Biliyoruz ki Türkiye'nin petrol ve doğalgaz kaynakları yetersiz. Tamsam, böyleye ne yapmalıyız? Başka ülkelerde petrol sahaları satın alarak bu açığımızı kapatabiliriz. Üstelik, bu konularda çok etkin bir beyin gücüne, kaliteli mühendis ve yöneticilere de sahibiz.

Birçok fırsat kaçırdık

■ Dünyada bu sistem nasıl işliyor? Dünyada küçük şirketler, petrol arama faaliyetlerini yürütüyorlar, büyükler üretir ve geliştirirler. Çünkü birinci aşama daha az maliyet gerektirir. Hayatım boyunca hükümetlerimiz, petrolü bilimsel istediğim, kimseye petrolü anlatamadım. Arkamdan da gelen olmadı.

Bu alanda hangi fırsatları kaçırdık?

Mesela, SSCB dağılırken Türk Cumhuriyetleri'nde Türkiye, çok büyük petrol kaynaklarına sahip olabilirdi. Irak, ABD tarafından tarumar edildi. Suudi Arabistan'dan bile daha zengin yatakları sahip olan Irak'ın Kürdistan bölgesinde de çalışırdık. Benim de eski mensubum olduğum TPAO gibi büyük bir devlet şirketi, o bölgelerde günde ancak 30-35 bin varil petrol üretiren sahaları girdi. Düşünün zaten bizim gibi 10-12 kişilik ekipler günlük 10-12 bin varil petrol çıkarıyor oralarda. İç savaşlara, kanışıklıklara rağmen Kuzey Irak'ta halen 3 kuyumuz mevcut. Bakın petrol için gittiğiniz yerde 100-150 yıl kalırsınız, inşaat için gittiğinizde 15-20 yıl kalırsınız. Petrol uluslararası güç demektir.

Petrolcü Güntekin Köksal, "Türkiye'nin petrolü yok, çok para ödüyüz ve cari açığımız patlıyor. Bunun çaresi yurtdışında sahalar alıp petrol çıkarmak" dedi

17 yıl TPAO'da çalıştığını hatırlatan Köksal, bu kuruluşu şöyle eleştirdi: "Büyük değil küçük üretimlerle yetindi. Çok fırsat kaçırdık. Kimse arkamdan gelmedi"

Düşük petrol fiyatı seyri devam edecek

■ Sizce petrol fiyatları, bu yıl ve gelecek yıl nasıl bir seyir izler?

Su anda petrolün varil 40 dolarlardır. Bu seyrin bu yıl ve 2016'da devam edeceğini tahmin ediyorum. Mesela, kuyu gazıyla ünlü ABD, petrol fiyatı çok düştüğü için bu alanda yatırımları durdurdu. Düşük petrolün Türkiye, benzer yeteri kadar yararlanamıyor. Bu konuya odaklanmak lazım.

Haksızlığa uğradım

■ Petrol işine girmeniz tesadüf mü yoksa bir seçim miydi? Astında ITU'da okuyan önce

insaat mühendisliğini seçtim. Daha sonra Petrol Mühendisliği'ne geçtim. Mezun olduktan sonra da devlet bursuyla Avusturya'ya gittim. Her petrol mühendisliği hem sonradan mühendisliği dışarıda iki yıl meslek yaptım. ÖDTÜ'de 7 yıl öğretim görevlisi olarak çalıştım. Bu yıllarda TPAO'da da profesyonel olarak görev aldım. 11 yıl Batman'da olmak üzere toplam 17 yıl yakın çalıştım. Hak ettiğime inanıyorum bir görev bana vermediler, seçip almıştım. 1974 yılında da Pet Holding'i kurdum.

Mermerden çıkacağız

■ Petrol dışında başka hangi alanlarda çalışıyorsunuz?

Bir gayrimenkul ortaklığı (GYO) şirketimiz var. İstanbul başta olmak üzere Ankara, Bodrum ve Londra'da arazi yatırımlarımız bulunuyor. Ayrıca mermer işine girdik ama çıkarmayı kararlaştırdık. Çünkü, istediğimiz verimliliği alamadık. Petrolün yanında çok küçük kaldı.

■ Oysa, Türkiye'de mermer yatakları çok zengin,

neden çıkıyorsunuz?

Doğru, Türkiye, mermer yatakları açısından dünyanın en zengin ülkesi. Ama hiçbir zaman devlet politikası olarak ele alınmadığı için bu anlamda Çin gibi ihracatı yüksek ülkelere zengin ediyoruz. Mermeri işlemeden, hiçbir katma değer katmadan satıyoruz. Oysa, işlevlere üstüne katma değer ekleyerek endüstriyel ihracata yönelsek çok büyük paralar kazanabiliriz.

İtibar hariç her şey satın alınır

■ Sermayenizi nasıl büyüttünüz? Özel bir yöntem var mı?

Bakın, hiç devletle iş yapmadık ve rahat oldum. Hiçbir zaman devlet başbakanla iş anlamında isimiz olmadım. Her şeyi kendi imkanlarımızla, hatta banka kredisini bile kullanmadan yapıp, bugünlere kadar geldik. Bu nedenle kimseden korkumuz olmadı. Yatırımları denetledi. Her şeyi satın almak mümkündür ama itibar haric. Allah'ın dütünü, çalışkan insanların her zaman yanında olduğunu inanırım.

Teksas'ta petrol çıkaran ilk Türk şirketi olduk

■ Fırsatın birçok 'ilk'e imza attınız. Bunlardan önemli gördüklerinizi anlatır mısınız?

Sıraşyla belirtirsem eski SSCB'ye müessesilik, müşavirlik ve mühendislik hizmetleriyle giren ilk özel Türk şirketi. Yine Sibirya Almany'a batsıyla doğuyla ilk giden Türk inşaat firmasıyız. Azerbaycan'da doğuyla ilk ilk kur'an biziz. Yine Azerbaycan yanında Kazakistan, Kuzey Irak ve Yemen de petrol sahaları Kazakistan, olan ilk Türk şirketi. Hatta dünyadaki ve işletme hakkı ilk, ABD Teksas'ta petrol sahaları da biz kurduk. Şimdi yeni bir alarak da yine biz gerçekleştiriyoruz.

Abdülmecit'ten kalma yalıtı aldılar

■ Pinar ve Güntekin Köksal'ın Sanyer'de yeni satın alıp restore ettikleri yalıtı buluştu. Astında Ankara'da yaşayan Köksal çifti, Sultan Abdülmecit'ten alıp yalıtı her şey dahil 10 milyon dolar civarında bir harcama yapmış.

Pinar Köksal'ın 120 bestesi var

Astında ezacı olan Pinar Köksal, 13 yıl bu alanda çalıştıktan sonra Dato'da Türkiye'de bir ilk olan "Sağlık ve estetik merkez"i kurdu. Orada Türk müziğiyle de ilgilenir. Köksal, 94'ü TRT repertuvarında yer alan 120 kadar besteye imza attı. Türkiye'de ilk defa Köksal'ın besteleri çok best müzisyenler tarafından, Ve bu besteler Devlet ve Opera Balesi Orkestrası yanında birçok orkestra ve sanatçı tarafından da seslendirildi. Köksal, bugüne kadar TRT'ye eser veren 250 kadın besteci arasında ilk 3'e giriyor.

Eşimle hep omuz omuza yürüdü

■ Fırsatın siz başkanı, eşiniz Pinar Hanım da Başkan Yardımcısı. Yönetimde aranızda zorluk çıktı zamanlar oluyor mu?

Birlikte çok iyi çalışıyoruz. Bu konuyu Pinar anlatıyor. Pinar Köksal devreye giriyor, Güntekin Bey'e çok uzun yıllardır birlikte

çalışıyoruz. Tabii ki çok zaman vermedim den tabiriyle ama iyi bir ilişki. Estetik bizim alanda tam olarak uygulanıyor. Kadınlar Ayşe ve Zeynep de firmada çok başarılı çalışıyorlar. Kesici diyalogum ki, çok uzun bir dönem, aykırı ve çok çabuk bir şekilde omuz omuza olduk.

Perihan ÇAKIROĞLU